

Burlövs kommun

burlovs.kommun@burlöv.se

2019-11-07

1 (22)

Dnr- 2019:5644

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Svanetorpskolan i Burlöv kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Svanetorpskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Svanetorpskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete så att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vidtar åtgärder vid behov.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärare med stöd av rektorn utvecklar undervisningen så att eleverna i högre utsträckning görs delaktiga i sitt eget lärande genom att öka elevernas möjlighet att delta i planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 6 april 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2019:5644) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning,

Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektorn leder och styr ett systematiskt utvecklingsarbete som ger avtryck i undervisningen. Det finns ett strukturerat arbete med att följa upp och analysera skolenhetens resultat och att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Vidare leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorns ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete är dock begränsad.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser som myndigheten gjort under besöket.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn utvecklar verksamheten genom att följa upp och analysera utbildningens resultat i alla ämnen och årskurser, identifiera utvecklingsområden och vidta åtgärder. Skolan har ett antal årshjul som sätter ramar för det systematiska kvalitetsarbetet. Dessa inbegriper bland annat konferenser, elevhälsoteam, plan för uppföljning av undervisningen och plan mot kränkande behandling och diskriminering. Uppföljning och analys av resultaten genomförs på olika sätt vid flera tillfällen under året där lärare är delaktiga. Förutom att vid olika mötesforum följa upp kunskapsresultat och resultat för trygghet, studiero och värdegrundsarbete följer rektorn upp undervisningen genom samtal och vid lektionsobservationer.

Rektorn uppger att skolan arbetar med följande långsiktiga utvecklingsområden; kooperativt lärande, vilket är gemensamt för alla skolor i Åkarp, studiero och digitalisering. Rektorn har i skolans kvalitetsredovisning en sammanfattande analys av skolans resultat och metoder för att nå målen. Av redovisningen framgår att måluppfyllelsen är hög på skolan och att i princip alla elever når målen i samtliga ämnen. Det framgår också av de dokument Skolinspektionen tagit del av att skolan de senaste åren arbetat med kooperativt lärande vilket, enligt rektorn, har varit en positiv insats som bidrar till hög måluppfyllelse. Vidare uppger rektorn att medvetenheten hos eleverna har ökat när det gäller att förstå betydelsen av att nå kunskapsmålen och

bedömning av kunskaper. Utöver kooperativt lärande har arbetet med de så kallade fem nycklarna bidragit till de senaste årens resultat. Även skolans arbete med digitalisering fortlöper och eleverna använder dagligen olika program och appar, enligt rektorn.

Lärarna uppger att de vid olika tillfällen under läsåret följer upp och analyserar kunskapsresultat både på individ, grupp och skolnivå och att diskussioner förs med elevhälsan och med rektorn. Vid läsårsslut diskuterar och analyserar lärarna tillsammans med rektor de övergripande resultaten. Rektorn, lärare och representanter för elevhälsan uppger att skolans resultat analyseras vid terminsslut men att det även sker uppföljning av elevernas kunskapsnivå på klasskonferenser och mitterminskonferens. Både rektor och lärare uppger att eleverna på skolan har goda resultat men att det finns en viss skillnad mellan flickors och pojkars resultat. Lärarna berättar att när de utifrån analys uppmärksammat att det finns elever som ligger på en lägre nivå sker diskussioner om hur de kan utveckla undervisningen. Även specialpedagog är med i detta arbete och tittar på lärmiljöer och handleder lärare, t ex med bildstöd. Lärare uppger även att rektorn ger lärarna förutsättningar och följer upp att de kan genomföra planerade utvecklingsinsatser.

Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven för årskurs 3 läsåret 2017/2018 visar att andelen elever på Svanetorpskolan som nått kravnivån för delproven i matematik är mellan 90,5 och 100 procent. I svenska är andelen elever som nått kravnivån för de olika delproven mellan 85,7 och 100 procent.

Elever berättar i intervju att de har svarat på frågor om undervisningen och trygghet och att de i klasserna och på elevråd pratar om vad de vill förbättra på skolan.

Rektorn följer upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen

Granskningen visar att rektorn säkerställer att värdegrunden integreras i undervisningen genom ett uttalat värdegrundsarbete och via rutiner och strukturer. Enligt rektorn har skolan en bred likabehandlingsplan som tas upp i början av läsåret. Lärarna arbetar med värderingsövningar och skolan har gemensamma trivseregler. Rektorn säger även att lärarna genomför enskilda samtal med eleverna om bland annat värdegrundsfrågor. Skolan har ett årshjul för uppföljning och analys av värdegrundsarbetet.

Lärare och representanter för elevhälsan uppger att det på skolan finns ett gemensamt arbete med värdegrunden och att det sker analys och uppföljning av värdegrundsarbetet. Vidare uppger de att värdegrundsarbetet finns med i årshjulet och är en del av resultatrapporteringen. Lärare berättar även att värdegrundsarbetet

är förankrat i undervisningen och att arbetet följs upp av rektor. Lärarna uppger att de på skolan har ett gemensamt förhållningssätt i värdegrundsarbetet och att det arbetet bland annat innebär att alla årskurser har klassrumsregler och samtalar om exempelvis nätkärlek. Lärare berättar att de också arbetar kooperativt med hur man bemöter varandra och lyfter fram positiva saker i beteende och bemötande. Lärare uppger även att de har arbetat med känslor och tonläge kopplat till vad man säger. Skolan har haft temavecka med fotbollstränare kring språkbruk där även polisen deltog. Vidare uppger lärare att likabehandlingsplanen tas upp på klassråd och att elever utvärderar planen. Även representanter för elevhälsan uppger att de är delaktiga i arbetet med värdegrunden. Representanter för elevhälsan berättar att de har haft workshop om kränkande behandling för samtliga F-3 skolor i kommunen.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektor arbetar för att skapa tydliga mål och förväntningar med fokus på elevernas lärande. Rektor främjar samarbete mellan och inom personalgrupper samt ger personalen förutsättningar för kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Av intervjuer med lärare framgår att rektor har gjort mycket på kort tid och är tydlig med de förväntningar hen har på personalen när det gäller undervisning och värdegrundsarbete. Enligt lärare skapas det tydliga rutiner och bättre struktur på skolan med den nya skolledningen. Lärarna ger exempel på att rektor planerar innehållet på tisdagsmötena där lärarna bland annat arbetar med planering, utveckling och uppföljning av arbetet inom arbetslaget. Möjlighet ges också att träffa kollegor från närliggande skolor för diskussioner och kollegialt lärande. Rektor har också tagit fram en plan för arbetet med uppföljning av undervisningen läsåret 2019/2020. I planen ingår observationer av undervisningen och medarbetarsamtal.

I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att skolan arbetar med att ta fram tydliga arbets- och förhållningssätt kring bemötande och hur de startar upp dagen/lektioner. Rektorn uppger att det förs diskussioner om det kooperativa lärandet och kooperativa strukturer för skolan och pedagogiska metodiska strukturer. Även förhållningssätt, elevaktiva arbetssätt och elevdelaktighet diskuteras. Rektorn säger också att hen besöker olika klassrum korta stunder för att skapa sig en bild av det vardagliga skolarbetet. Lärarna uppger i intervju att det på skolan finns välfungerande forum för gemensamt lärande och utveckling på skolan.

Rektor leder och styr inte ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektor saknar en tydlig strategi och systematik för jämställdhetsarbetet på skolan. Rektorn analyserar visserligen skillnader i måluppfyllelse mellan pojkar och flickor och det förekommer även inslag i

undervisningen av arbete med frågor som berör jämställdhet. Dock saknas ett strategiskt och systematiskt arbete för att ge alla elever, oavsett könstillhörighet, samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Det framkommer i intervju med elever att de sitter i blandade grupper i klassrummet med både pojkar och flickor och att lärarna låter alla elever få talutrymme på lektionerna. Elever berättar också att både pojkar och flickor får vara med på de olika rastaktiviteterna och att det fungerar mycket bra. Elever ger också exempel på att de i undervisningen pratat om vad pojkar och flickor har för kläder och att man ska välja vilket yrke man vill oavsett om man är tjej eller kille. Lärare berättar att det jämställdhetsarbete som pågår är inom det kooperativa lärandet och att det kan handla om att alla elever får lika mycket talutrymme. Någon lärare berättar att de pratar om yrken med eleverna men inte direkt om kvinnligt och manligt i yrkeslivet. Enligt lärarna har de fört diskussioner kring diskrimineringsgrunderna och att det då kom upp saker som lärarna gör men kanske inte alltid är medvetna om. Lärare berättar också att rektorn och kuratorn har informerat om att det är en överrepresentation av pojkar när det gäller anmälningar om kränkande behandling och att detta har diskuterats utifrån ett genusperspektiv. Under de lektioner som Skolinspektionen observerar får pojkar och flickor lika mycket hjälp och lärarna försöker se till att eleverna får lika mycket taltid.

Enligt representant för elevhälsan är jämställdhetsarbetet ett utvecklingsområde. En representant för elevhälsan berättar att hen har fått i uppdrag av rektor att arbeta med att utveckla jämställdhetsarbetet på skolan. Lärare uppger också att det på skolan inte finns någon plan eller strategi för jämställdhetsarbetet och att det är ett utvecklingsområde att göra det mera medvetet.

Enligt rektorn inkluderas jämställdhetsarbetet i skolans värdegrundsarbete men hen uppger också att skolan behöver arbeta med att kartlägga och bygga upp kunskap kring jämställdhet. Rektorn berättar exempelvis att någon genusanalys kring vilka lekar de har på skolgården inte har gjorts och att det finns klasser där pojkar dominerar och märks mera än flickor. Enligt rektorn kommer det att genomföras kompetensutveckling kring jämställdhetsarbete. En lärare har i uppgift att leda det och kuratorn tillsammans med rektor ansvarar för arbetet. Bland annat ska personalen läsa en bok om jämställdhet. Rektorn berättar också att hen har märkt av tuff jargong och grovt språkbruk bland eleverna. Något som rektorn har lyft med andra rektorer i Åkarp vilket har medfört att årets tema på skolorna i Åkarp är att jobba med språkbruk. Skolorna ska arbeta med skillnader i pojkars och flickors språkbruk och personalen ska bland annat läsa en uppsats om pojkars språkbruk i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete så att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vidtar åtgärder vid behov.

Som beskrivs ovan visar Skolinspektionens granskning att det förekommer inslag i undervisningen av arbete med frågor som berör jämställdhet, men att det saknas ett strategiskt och systematiskt arbete för att ge alla elever, oavsett könstillhörighet, samma förutsättningar att lära och utvecklas. Granskningen visar vidare att jämställdhetsarbetet har identifierats som ett utvecklingsområde på skolan och att det finns planerade insatser kopplade till detta arbete.

Enligt 1 kap. 5§ skollagen (2010:800) ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Enlig läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattning om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn fortsätter det påbörjade utvecklingsarbetet och inleder med att göra en kartläggning av det faktiska tillståndet på skolan vad gäller jämställdhet. Rektorn rekommenderas att kartlägga på vilket sätt lärare arbetar aktivt med målen i läroplanen avseende en jämställd utbildning. I detta

¹ Läroplan för grundskolan samt förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 11, kap.1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

ingår att undersöka på vilket sätt undervisningens innehåll och arbetsformer utgår från ett jämställdhetsperspektiv och om det leder till att alla elever, oavsett könstillhörighet får samma förutsättningar att lära och utvecklas. Kartläggningen kan även omfatta elevernas möjlighet att göra sina röster hörda i klassrummet, samt vilka möjligheter till inflytande och stöd de har. Elevernas kunskapsresultat och eventuella skillnader i enkätsvar bör ingå i kartläggningen. Utifrån en analys beslutar rektorn om vidare utvecklingsåtgärder i syfte att höja undervisningens kvalitet. Förslagsvis utvecklar rektorn arbetet genom att i samverkan med all personal göra en plan för hur skolans jämställdhetsarbete på ett systematiskt sätt ska bedrivas, analyseras, följas upp och utvecklas.²

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att undervisningen huvudsakligen främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Granskningen visar att undervisningen är strukturerad och varierad samt innehåller ett aktivt lärarstöd. Granskningen visar även att det är tydligt för eleverna vad syftet med lektionerna är och att lärarna anpassar undervisningen till elevernas behov så att den är stimulerande och utmanande för eleverna. Dessutom visar granskningen att lärarna har höga förväntningar på eleverna och arbetar för att stärka elevernas

² Skolverket (2015) Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, Skolverkets allmänna råd med kommentarer Stockholm: Fritzes

självförtroende och motivation att lära. Granskningen visar att eleverna ges tillfälle att reflektera över och utvärdera sitt eget lärande. Dock visar granskningen att undervisningen inte är utformad så att eleverna systematiskt görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser som myndigheten gjort under besöket.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är målfokuserad, strukturerad och varierad samt innehåller ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med elever, lärare och rektor samt lektionsobservationer framgår att det finns en balans mellan lärarledda genomgångar, arbete enskilt, i par och i grupp.

Det framgår av intervju med lärare och vid lektionsobservationer att lärarna ser till att alla elever kommer igång med sina uppgifter och ställer frågor för att ta reda på att eleverna förstår uppgiften. Lärarna ser också till att lektionerna innehåller olika typer av aktiviteter. I intervju med lärare ges exempel på hur lärarna ger eleverna aktivt lärarstöd genom att förklara på olika sätt tills eleverna förstått eller genom att gå runt i klassrummet och hjälpa eleverna. Detta ser Skolinspektionen även exempel på vid lektionsobservationer.

Elever säger i intervjuer att lärarna berättar och skriver på tavlan vad de ska lära sig. Eleverna säger också att lärarna pratar om mål och varför de ska jobba med dem och att det är tydligt för eleverna vad de ska göra på lektionerna. Detta bekräftas i Skolinspektionens lektionsobservationer.

Lärare och rektor berättar att de för att skapa gemensamma förhållningssätt på skolan och i klassrummet arbetar med att ta fram och jobba efter en gemensam struktur. Strukturen innebär i nuläget att läraren har en rutin för hur eleverna ställer upp utanför klassrummet innan de går in, genomgång av dagen med hjälp av bildstöd samt tydlig inledning då lektionsinnehåll och syfte presenteras. Lärare berättar att de ofta har ett sammanfattande avslut på lektionerna för att medvetandegöra eleverna om deras lärande, men att de inte har någon gemensam struktur för att avsluta lektioner. Lärare uppger att elevhälsoteamet observerar hur det fungerar i klassrummet och handleder om hur strukturer kan skapas. Lärare säger att de har auskultat hos varandra utifrån ett observationsschema. Rektor tog, enligt lärare, del av erfarenheterna från auskultationerna. Lärare berättar även att auskultationerna har god effekt på undervisningen.

Rektorn berättar att hen deltagit vid lektioner och tagit del av undervisningen. Rektorn uppger att lärarna har kommit långt i sitt sätt att undervisa och att det finns en början till gemensam lektionsstruktur. Dock finns det, enligt rektorn, en variation i hur lärarna startar och avslutar lektioner. Rektorn lyfter fram att lärarna kan göra mer för tillgängliga lärmiljöer och struktur. Vidare uppger rektorn att skolan kommer att fortsätta diskutera vilka strukturer de ska behålla och vilka de ska förändra. Rektorn bekräftar att skolan tar in stöd och handledning från elevhälsoteamet i arbetet med att utveckla strukturer i undervisningen.

Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån individuella behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna anpassar undervisningen till elevernas behov så att den är stimulerande och utmanande för eleverna. Rektorn uppger att lärarna stimulerar och utmanar eleverna i olika steg och att det handlar om att anpassa undervisningen. I intervjuer med elever, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att elever kan arbeta med uppgifterna på olika sätt och använda läromedel på olika nivåer. Elever uppger att lärarna gör så att undervisningen är intressant och att de blir mer engagerade när lärarna låter dem se på film, visar bilder till texten och gör rörelser till texten när de läser. Lärare berättar att de varierar undervisningen och arbetar med att anpassa uppgifterna.

Granskningen visar också att lärarna har höga förväntningar på eleverna och arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Rektorn uppger att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Lärarna säger att de ger positiv förstärkning och beröm till eleverna. Eleverna berättar att lärarna säger att de ska försöka, att de kommer att klara det och ger tips på hur de kan lösa en uppgift. Även lektionsobservationer bekräftar att lärarna ger elever respons på deras arbete och uppmuntrar eleverna.

Eleverna ges tillfälle till reflektion och strategier för lärande

I granskningen framkommer att eleverna ges tillfälle att reflektera över och utvärdera sitt eget lärande. Även observationer visar att vissa lektioner har ett avslut med uppföljning för att medvetandegöra eleverna om deras lärande.

Lärare säger i intervju att vid lektionsavslut sker återkoppling till målen för lektionen och eleverna får reflektera och tänka efter vad de lärt sig och berätta innan de går ut från lektion. Lärare och elever uppger att lektionerna avslutas på olika sätt och ger exempel på att de ibland använder sig av "tummen upp och ner" för att utvärdera om de lärt sig det som var målen för lektionen.

Eleverna berättar att målen finns uppsatta i klassrummet och att lärarna ofta pratar med eleverna om vad de har lärt sig. Eleverna uppger också att de får fundera på hur de lär sig på bästa sätt. De uppger som exempel att de får en lapp där de ska skriva om hur de lär sig bäst, genom att arbeta enskilt, i grupp eller alla tillsammans. Eleven kan då skriva t.ex. enskilt i matematik och då får eleven arbeta mer på det sättet. Lärarna berättar också att de inför utvecklingssamtalen kan ta del av elevernas reflektioner kring hur de föredrar att arbeta.

Eleverna är i begränsad utsträckning delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

Skolinspektionens granskning visar att elevers inflytande över undervisningen är begränsat på Svanetorpskolan. Även om granskningen visar att elever har visst inflytande över hur delar av undervisningen ska genomföras, har eleverna lite inflytande över innehållet och det framkommer inga exempel på elevers delaktighet i utvärdering av undervisningen.

Det framkommer i intervjuer med elever att det varierar mellan olika lärare i vilken utsträckning eleverna har möjlighet att vara delaktiga i planeringen av undervisningen. Några elever säger i intervju att de inte har så mycket inflytande över undervisningen. Några elever nämner temaområdet rymden som ett exempel där de har varit med och påverkat. Elever säger också att de har möjlighet att påverka om de vill arbeta enskilt eller på något annat sätt och att de ibland kan välja hur de vill redovisa. Lärarna uppger att de uppmuntrar eleverna att vara med och äga lektionsinnehållet genom att låta dem föreslå hur och vad de vill göra i ett arbetsområde. Lärare ger också exempel på inflytande vid temaarbete om rymden, där eleverna fick komma med förslag och sedan enas om vad de ville läsa. Lärarna uppger också att eleverna får bestämma hur de vill jobba med ett innehåll. Lärare uppger att de låter eleverna få allt mer inflytande efter ålder.

Några exempel på hur eleverna får utvärdera själva undervisningen framkommer inte i intervju med lärare och elever. Vid de lektioner som Skolinspektionen observerar förekommer inte heller några exempel på att eleverna får utvärdera undervisningen.

Rektorn uppger att lärarna behöver bli bättre på att medvetandegöra eleverna om deras delaktighet. Rektorn och lärarna har fört diskussioner om detta. Av skolans enkät framkom, enligt rektorn, att eleverna inte är medvetna om sin delaktighet och att de uppger att de är delaktiga i att välja redovisningsformer. Vidare uppger rektorn att tydlig återkoppling saknas i lektionsstrukturen och att utvärdering av undervisningen inte är systematisk vid varje lektion. Rektorn uppger att lärarna arbetar med formativ bedömning men inte har något system för kontinuerlig

utvärdering av undervisningen. Enligt rektorn finns det en plan för observationer av undervisningen och medarbetarsamtal kring detta under läsåret.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärare med stöd av rektorn utvecklar undervisningen så att eleverna i högre utsträckning görs delaktiga i sitt eget lärande genom att öka elevernas möjlighet att delta i planering och utvärdering av undervisningen.

Som beskrivs ovan visar Skolinspektionens granskning att elevernas möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen är begränsad och att lärarna i större utsträckning behöver möjliggöra för eleverna att medverka i planering av undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. I intervjuer med rektorn, lärare och elever samt Skolinspektionens observationer framkommer att det finns en variation och begränsning i vilken utsträckning eleverna ges möjlighet till delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen.

Enligt läroplanen för grundskolan ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Vidare ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Läraren ska se till att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad samt verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionens rekommendation är därför att lärarna med stöd av rektorn skapar rutiner och implementerar arbetssätt så att lärarna med regelbundenhet låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen. Skolinspektionen rekommenderar att lärare med ledning av rektor arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet i undervisningen. Mot bakgrund av Skolinspektionens tidigare erfarenheter avseende lärares arbete med att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen betonar Skolinspektionen vikten av att lärare involverar eleverna och ger dem inflytande i undervisningens olika delar, också i planeringsstadiet med utgångspunkt i kursplanernas centrala innehåll. Det finns också anledning att understryka att det arbete som redan bedrivs på skolan avseende en tydlig lektionsstruktur är viktigt. Samtidigt vill Skolinspektionen uppmärksamma att i Skolinspektionens granskning

avseende studiero³ var en av Skolinspektionens iakttagelser att lärare som arbetar med att skapa en tydlig lektionsstruktur främst i syfte att skapa studiero, arbetar i mindre utsträckning med att främja elevers möjlighet till inflytande över undervisningen. Därför behöver skolans arbete med att öka elevernas delaktighet i undervisningen också omfattas av att lärare ges möjlighet att utveckla en förståelse för hur deras förhållningssätt och metoder påverkar deras arbete med att främja elevers delaktighet i undervisningen.⁴

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att det på skolenheten bedrivs ett strategiskt arbete för att främja och upprätthålla trygghet och studiero, i vilket både personal och elever deltar. Intervjuade elever på Svanetorpskolan uppger att de känner sig trygga och har studiero.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser som myndigheten gjort under besöket.

³ Skolinspektionen (2016). Skolans arbete för att säkerställa studiero

⁴ Skolinspektionen (2018). Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen s. 7 och s. 4

Skolan har ett samlat arbete med att skapa studiero

Skolinspektionens granskning visar att Svanetorpskolan bedriver ett samlat arbete för att skapa studiero. Intervjuer med rektorn, lärare, elever och lektionsobservationer visar att lärarna har enats om gemensamma strategier för att se till att eleverna ges studiero. Åtgärderna är bland annat att skapa ordningsregler, inga elever i korridoren, ge eleverna lugnande massage eller beröra oroliga elever på axeln. Det framkommer också, som nämnts tidigare i beslutet, att lärarna har börjat skapa gemensam struktur för hur lektionerna ska inledas och genomföras, något som förväntas bidra till studiero.

Elever säger att det oftast är lugnt på lektionerna, men att det ibland kan vara högljutt och elever som springer runt i klassrummet. Eleverna berättar vidare att läraren då gör ett tecken och att det då blir lugnt och tyst.

Representanter för elevhälsan uppger att centrala elevhälsan årligen genomför en enkät (F-9) kring studiero som presenteras för rektor och skolans elevhälsa. Vidare uppger de att studieron är god i samtliga klasser men att det i samtliga klasser finns elever som har svårt att hitta och bibehålla studiero. Enligt representanter för elevhälsan arbetar lärarna med tydlig struktur och för att ge eleverna en förståelse om vad studiero innebär, vilket bidrar till studiero. De uppger att pedagogerna ligger steget före för att bevara studieron. I intervjun framkommer också att eleverna har hög toleransnivå gentemot de elever som har svårt att bibehålla studieron. Även om representanter för elevhälsan anser att de åtgärder som görs på skolan i nuläget bidrar till att skapa studiero säger de också att det finns saker framöver att arbeta med för specialpedagogerna.

Enligt lärare är studieron bättre innevarande termin jämfört med förra läsåret och det är färre elever som springer i korridorerna. Lärarna berättar också att det är viktigt att göra vårdnadshavarna delaktiga för att åstadkomma en bättre studiero. Lärare uppger att det finns tillgång till resurspersoner och att de ibland har möjlighet att dela elevgruppen. De uppger också att det på en del lektioner finns resurspersoner som arbetar med enskilda elever.

I Intervju med rektor framkommer att hen anser att det under lektionerna är god studiero och att lärarna hittar lösningar och anpassar genom exempelvis placeringar i klassrummet. Rektorn säger att hen får information via anmälningar om kränkande behandling och att det av dessa framgår att få incidenter sker i klassrummen.

Enligt rektor är studiero ett utvecklingsområde på skolan sedan tidigare. Däri ingår bland annat att arbetet med att skapa studiero och trygghet vid "övergångar" mellan

lektioner och raster samt mellan skolan och fritidshemmet, behöver intensifieras och utvecklas. Rektorn uppger att vissa frågor utvärderas varje vecka för att se om det fungerar eller inte. Rektorn och lärare säger att de observerade att det blev kaos när alla elever skulle gå in/ut vid ringsignal. Rektorn uppger att åtgärden blev att de skapade kösystem. Arbetet handlar också, enligt rektorn, om att ge alla elever verktyg för att bli självständiga och kunna hantera sin skolvardag.

Skolan har ett medvetet arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar också att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet och att detta arbete bygger på ett gemensamt förhållningssätt hos skolans personal. I intervjuer med rektorn, lärare, representanter för elevhälsan och elever framkommer att skolan har ett systematiskt och regelbundet arbete för att kartlägga elevers upplevelse av trygghet. Detta sker genom studieroenkäten och individuella samtal med eleverna, kopplat till likabehandlingsplanen.

Rektorn, lärare och representanter för elevhälsan uppger att resultaten från enkäter och kartläggningar analyseras och att de vid behov vidtar olika åtgärder. Kartläggningsmetoderna visar att eleverna generellt trivs bra och känner sig trygga på skolan. Dock framkommer att skolan behöver arbeta mer med att minska grovt språk i skolan. Av intervjuer med rektor, lärare och representanter för elevhälsan framkommer också, som nämnts tidigare i beslutet, att skolorna i Åkarp utvecklar ett arbetssätt mot det grova språket i f-9. Rektorerna i Åkarp har gett i uppdrag till kuratorerna att hålla i detta arbete.

Av samtliga intervjuer framgår att skolan arbetar med att skapa trygghet för eleverna genom att exempelvis ha resurspersoner i klassrummen, många rastvakter och planerade rastaktiviteter. Rektorn, lärare och representanter för elevhälsan berättar även att skolan arbetar aktivt med att förebygga kränkande behandling. Rektorn uppger att skolan har haft workshop kring kränkningar/diskriminering där lärare har arbetat med fiktiva kränkningsärenden för att få bättre kunskap och förståelse för hur de ska agera och dokumentera i systemet kring kränkningar.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektor följer upp och analyserar eventuella skillnader mellan omdömen samt mellan resultat på olika nationella ämnesprov. Rektorn möjliggör även för lärarna att arbeta med olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och kvalitetssäkra sina omdömen.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplad till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser som myndigheten gjort under besöket.

Kvalitetssäkring av omdömen sker

Granskningen visar att rektorn säkerställer likvärdighet i lärarnas bedömningar genom att ge dem förutsättningar att gemensamt arbeta strategiskt för att kunna göra allsidiga bedömningar av elevernas kunskaper. Rektorn och lärare uppger att för att säkerställa en likvärdig bedömning, använder skolan Skolverkets bedömningsstöd och de nationella ämnesproven.

Rektorn uppger att fortbildning har skett både på individ- och organisationsnivå för att stärka gruppens kompetens kring bedömning. Under vårterminen har F-3 skolorna arbetat vidare med strukturer i det kooperativa lärandet och hur man kan bedöma elevernas kunskapsutveckling. Ett led i detta har varit årskursvisa diskussioner inom det kooperativa lärandet. Vidare uppger rektorn att det finns goda möjligheter för lärarna att kvalitetssäkra sina bedömningar av elevernas kunskapsutveckling. Skolverkets bedömningsstöd används i alla årskurser och lärarna har samrättning av nationella prov tillsammans med andra skolor. Vidare uppger rektorn att en central specialpedagog stöttar lärarna i arbetet med bedömningsstödet och att lärarna även har tillgång till kommunens kvalitetsteam.

Även lärare uppger att de på skolan kontinuerligt diskuterar bedömning och att rektor ser till att det finns tid avsatt för möten och för utbyte med andra skolor. Lärare som undervisar i årskurs 3 ger exempel på hur de tillsammans med andra skolor sambedömer nationella prov. Lärare uppger att de stöttar varandra i bedömning och använder Skolverkets bedömningsstöd i alla årskurser för att säkerställa en likvärdig bedömning.

Rektor analyserar skillnader i omdömen

Av granskningen framgår även att rektorn följer upp lärarnas bedömning och analyserar eventuella avvikelser mellan omdömen och mellan olika nationella ämnesprov samt avvikelser mellan flickors och pojkars resultat. Dock framgår att rektorn inte analyserar avvikelser mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen.

Rektorn berättar i intervju att hen tar del av lärarnas omdömen. Även central specialpedagog tar del av omdömena tillsammans med rektorn. Den centrala specialpedagogen återkopplar först till lärarna för att därefter diskutera omdömena med rektorn. Rektor och lärare uppger att de har fört diskussioner när det gäller skillnader mellan pojkars och flickors resultat och hur de kan arbeta för att höja pojkarnas resultat. De uppger att skillnaderna på nationella delprov var marginell och att i de fall det har varit svaga resultat har pojkarna fått stöd från elevhälsoteamet. Rektorn uppger dock att det arbete som kvarstår är att jämföra elevernas omdömen med resultaten på nationella ämnesprov.

Även om Skolinspektionen bedömer att området bedömning och betygssättning inte utgör ett utvecklingsområde, vill Skolinspektionen framhålla vikten av att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser mellan nationella ämnesprov och omdömen.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Nyman

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Nyman

X Ingrid Jacobsson

Föredragande
Signerat av: Ingrid Jacobsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Eva Bergenlöv och enhetschef Cecilia Kjellman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 3 september 2019 och den 5 september 2019. Besöket genomfördes av Ingrid Jacobsson och Eva Bergenlöv.

Svanetorpskolan är belägen i Åkarp i Burlövs kommun. Skolan har förskoleklass, grundskola årskurs 1-3 och fritidshem. Vid Skolinspektionens besök fanns ca 100 elever på skolan, varav cirka 30 elever går i förskoleklass. Granskningen har inte omfattat förskoleklassen.